

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 20 december 2012

om tillstånd för Spanien att förlänga det tillfälliga upphävandet av tillämpningen av artiklarna 1–6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen vad gäller rumänska arbetstagare

(2012/831/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt,

med beaktande av akten om villkoren för Republiken Bulgariens och Rumäniens anslutning och om anpassning av de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen ⁽¹⁾, särskilt artikel 23 och punkt 7 andra stycket i bilaga VII, del 1, "Fri rörlighet för personer",

med beaktande av Spaniens begäran av den 13 december 2012, och

av följande skäl:

- (1) Spanien hade till fullo tillämnat artiklarna 1–6 i förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen ⁽²⁾ på rumänska medborgare sedan den 1 januari 2009, när man den 22 juli 2011 enligt punkt 7 tredje stycket i bilaga VII del 1 i akten om villkoren för Republiken Bulgariens och Rumäniens anslutning och om anpassning av de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen (nedan kallad 2005 års anslutningsakt) med hänvisning till allvarliga störningar på den spanska arbetsmarknaden anmälde sitt beslut från samma dag att återinföra begränsningar av tillträdet till arbetsmarknaden för arbetstagare från Rumänien. Förordning (EEG) nr 1612/68 kodifierades och ersattes genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 492/2011 av den 5 april 2011 om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen ⁽³⁾, som trädde i kraft den 16 juni 2011.
- (2) Som svar på en begäran från Spanien av den 28 juli 2011 till kommissionen i enlighet med punkt 7 andra stycket i bilaga VII del 1 till 2005 års anslutningsakt om att artiklarna 1–6 i förordning (EU) nr 492/2011 skulle upphävas helt för rumänska arbetstagare i hela Spanien och inom alla sektorer, gav kommissionen Spanien tillstånd genom beslut 2011/503/EU ⁽⁴⁾ att begränsa det fria tillträdet för rumänska arbetstagare till den spanska arbetsmarknaden till och med den 31 december 2012, under förutsättning att vissa villkor var uppfyllda. Detta beslut trädde i kraft den 12 augusti 2011.
- (3) Spanien ansökte till kommissionen genom en skrivelse av den 13 december 2012 om förlängning av det tillfälliga upphävandet av artiklarna 1–6 i förordning (EU) nr 492/2011 för arbetstagare från Rumänien till och med den 31 december 2013.

- (4) Spanien motiverar sin ansökan med att de två skäl som låg till grund för beslut 2011/503/EU kvarstår: den allvarliga störningen på den spanska arbetsmarknaden, som påverkar alla regioner och sektorer, och arbetsmarknads-läget för rumänska medborgare som är bosatta i Spanien liksom risken för att ett obegränsat inflöde av rumänska arbetstagare skulle öka trycket på den spanska arbetsmarknaden.
- (5) Spanien tillhandahåller statistiska belägg för att den ekonomiska situationen och situationen på arbetsmarknaden ytterligare försämrats sedan mitten av 2011, vilket lett till rekordhög allmän arbetslöshet och ungdomsarbetslöshet, och att de ekonomiska prognoserna tyder på en nedgång i BNP under 2012 och 2013 och en ytterligare ökning av arbetslösheten. Dessutom anför Spanien att störningen på den spanska arbetsmarknaden som allvarligt hotar samsystemet är av allmän karaktär och inte begränsad till en viss region eller sektor.
- (6) Spanien lämnar vidare statistik som visar att antalet rumäner som bor i Spanien har fortsatt att öka (trots begränsningar på det fria tillträdet till arbetsmarknaden för arbetstagare från Rumänien) och att de uppgick till 913 405 personer i september 2012, att andelen rumänska medborgare som bidrar till det sociala trygghets-systemet minskar, att antalet rumänska medborgare som är registrerade som arbetssökande och antalet som erhåller arbetslöshetsersättning är relativt högt, om än sjunkande, och att deras arbetslöshet är högre än genomsnittet. Slutsatsen är enligt Spanien att den aktuella situationen på arbetsmarknaden påverkar dess förmåga att absorbera de nya inflödena av rumänska arbetstagare.
- (7) Enligt punkt 7 andra stycket i bilaga VII del 1 i 2005 års anslutningsakt får en medlemsstat begära att kommissionen inom två veckor fastslår att tillämpningen av artiklarna 1–6 i förordning (EU) nr 492/2011 helt eller delvis ska upphävas i en viss region eller ett visst yrke.
- (8) Bedömningen 2011 av de ekonomiska uppgifter som låg till grund för beslut 2011/503/EU visade att Spanien stod inför en allvarlig störning på arbetsmarknaden, som kännetecknades av den överlägset högsta arbetslösheten i EU (Eurostat månatliga arbetslöshetsuppgifter visar 21,0 %, jämfört med 9,4 % i genomsnitt i EU och 9,9 % i euroområdet i juni 2011), en särskilt hög ungdomsarbetslöshet (45,7 % i juni 2011) och en långsam ekonomisk återhämtning (uppgifter från Eurostat visar att BNP-tillväxten första kvartalet 2011 jämfört med föregående kvartal bara var 0,3 %, jämfört med 0,8 % för EU och euroområdet), och att situationen dessutom förvärras av

⁽¹⁾ EUT L 157, 21.6.2005, s. 203.

⁽²⁾ EGT L 257, 19.10.1968, s. 2.

⁽³⁾ EUT L 141, 27.5.2011, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT L 207, 12.8.2011, s. 22.

- internationell finansiell turbulens som kräver att Spanien inför ytterligare budgetåtstramningar som syftar till finanspolitisk konsolidering, något som kan få ytterligare kortfristiga negativa effekter på den ekonomiska tillväxten. Inverkan av nedgången i sysselsättning var allmän och påverkade alla regioner och alla produktionssektorer. Uppgifter från arbetskraftsundersökningen för 2008–2010 visade också en allmän nedgång i sysselsättningen på 9 %, och inom bygg- och anläggningssektorn hela 33 %, som påverkar alla regioner och varierar mellan 6 % i Baskien och 13 % i den autonoma regionen Valencia.
- (9) Följaktligen ansåg kommissionen att Spanien visat att man genomgick en generell störning på arbetsmarknaden som allvarligt påverkade sysselsättningen i alla regioner och alla sektorer och sannolikt skulle kvarstå under den närmaste framtiden.
- (10) Vid kommissionens bedömning 2011 konstaterades dessutom följande: Rumänska medborgare bosatta i Spanien drabbades allvarligt av arbetslöshet, över 30 % (källa: Eurostats arbetskraftsundersökning, första kvartalet 2011). Inflödet av rumänska medborgare till Spanien, trots en viss minskning på grund av den ekonomiska recessionen, förblev betydande, fastän efterfrågan på arbetskraft i Spanien var låg. Antalet rumänska medborgare som var stadigvarande bosatta i Spanien ökade från 388 000 den 1 januari 2006 till 823 000 den 1 januari 2010 (källa: Eurostats migrationsstatistik).
- (11) Bedömningen av de tillgängliga ekonomiska uppgifterna visar att arbetsmarknaden i Spanien fortfarande är allvarligt störd. Den ekonomiska nedgången fortsätter att ha en större inverkan på sysselsättningen i Spanien än i övriga medlemsstater, och uppgifterna visar att utvecklingen blev mera markant under hela 2011 och de första kvartalen 2012. I oktober 2012 var arbetslösheten omkring 26,2 %, jämfört med 21,3 % i juni 2011, och 10,7 % i genomsnitt i EU i oktober 2012 (och 9,5 % i juni 2011). Dessutom är ungdomsarbetslösheten mycket hög, 55,9 % i oktober 2012, jämfört med 23,4 % i genomsnitt i EU (källa: Eurostats månatliga arbetslöshetsstatistik).
- (12) Den kärva ekonomiska situationen och de resulterande störningarna på arbetsmarknaden kommer antagligen att bestå. Enligt Europeiska kommissionens ekonomiska prognoser förväntas Spaniens BNP minska 2012 och 2013 (– 1,4 % för båda åren) innan den återhämtar sig något 2014 (+ 0,8 %), och arbetslösheten väntas fortsätta att öka till 26,6 % under 2013 (och minska till 26,1 % under 2014). Nedgången i sysselsättningen har fortsatt att påverka alla ekonomiska sektorer. Mellan andra kvartalet 2011 och tredje kvartalet 2012 minskade sysselsättningen i Spanien med omkring 980 000 personer (– 5,4 %) (källa: Eurostats arbetskraftsundersökning). Även om byggsektorn uppvisar den största minskningen (– 293 000 personer eller – 20,5 %) har sysselsättningen inom jordbruket, tillverkningsindustrin och tjänstesektorn också minskat. Dessutom påverkas alla regioner av hög arbetslöshet (från 12,0 % i Baskien till 30,4 % i Andalusien under 2011, källa: Eurostats arbetskraftsundersökning), vilket innebär att störningarna på arbetsmarknaden alltså inte är begränsade till en viss region.
- (13) Följaktligen anser kommissionen att Spanien visat att man fortfarande genomgår en generell störning på arbetsmarknaden som allvarligt påverkar sysselsättningen i alla regioner och alla sektorer och sannolikt kommer att kvarstå under den närmaste framtiden.
- (14) Kommissionens analys visar att sedan Spanien återinförde begränsningar för tillträdet till arbetsmarknaden för rumänska arbetstagare har antalet rumänska medborgare i Spanien fortsatt att öka, om än i långsammare takt än tidigare: enligt spansk migrationsstatistik ökade den med 11 970 personer (+ 1,3 %) mellan den 30 september 2011 (901 435 personer) och den 30 september 2012 (913 405 personer), medan den ökade med 83 975 personer (+ 10,3 %) mellan den 30 september 2010 (817 460 personer) och den 30 september 2011 (901 435 personer). Bland rumänska medborgare i Spanien råder fortfarande mycket hög arbetslöshet: 36,4 % under tredje kvartalet 2012 (källa: Eurostats arbetskraftsundersökning).
- (15) Det är därför troligt att den fullständiga tillämpningen av EU:s lagstiftning om fri rörlighet för arbetstagare fortfarande är en av förklaringarna till det ökade trycket på den spanska arbetsmarknaden, eftersom det möjliggör ett obegränsat inflöde av rumänska arbetstagare.
- (16) För att återställa situationen för den spanska arbetsmarknaden till det normala bör därför Spanien fortsatt tillåtas att tillfälligt begränsa det fria tillträdet för rumänska arbetstagare till den spanska arbetsmarknaden. Eftersom övergångsbestämmelserna i 2005 års anslutningsakt som möjliggör restriktioner för tillträde till arbetsmarknaden för rumänska medborgare, varav skyddsklausulen utgör en del, är tillämpliga till och med den 31 december 2013, kan tillståndet inte sträcka sig längre än till den dagen.
- (17) Begränsningar av tillträdet till arbetsmarknaden utgör en avvikelse från en grundläggande princip i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, nämligen den fria rörligheten för arbetstagare. I enlighet med domstolens fasta rättspraxis bör sådana åtgärder tolkas och tillämpas restriktivt.
- (18) Det är i samband med detta lämpligt att restriktioner bör fortsätta att gälla för anställning i hela Spanien och i alla sektorer, med tanke på den särskilda situation som nu råder på den spanska arbetsmarknaden och med tanke på förskjutningar och andra potentiella spridningseffekter mellan regioner och sektorer som kan orsakas av selektiva restriktioner. Tillämpningsområdet för avvikelsen kan dock minskas, om kommissionen finner att de uppgifter som ligger till grund för avvikelsen har ändrats eller att

dess effekter visar sig vara mer restriktiva än vad som krävs med hänsyn till dess syfte, särskilt för anställning som kräver en universitetsexamen eller likvärdiga kvalifikationer.

- (19) För att de restriktioner som godkänns genom detta beslut ska få avsedd verkan på den spanska arbetsmarknaden bör dessutom restriktionerna förbli i kraft tills övergångsperioden löper ut den 31 december 2013, men denna tid kan förkortas om kommissionen finner att de uppgifter som ledde till antagandet av detta beslut har förändrats eller att dess effekter visar sig vara mer restriktiva än vad som krävs med hänsyn till dess syfte.
- (20) För detta ändamål åläggs Spanien att kvartalsvis till kommissionen lämna sådana statistiska uppgifter som behövs för att bedöma utvecklingen på arbetsmarknaden, uppdelade efter näringsgren och yrke. Den första kvartalsrapporten bör läggas fram före den 31 mars 2013.
- (21) Beslutet att tillåta Spanien att fortsätta sina begränsningar av det fria tillträdet för rumänska medborgare till den spanska arbetsmarknaden är förenat med vissa villkor för att säkerställa att dessa begränsningar enbart avser det som är nödvändigt för det syftet.
- (22) Det är därför inte lämpligt att tillåta återinförande av begränsningar beträffande rumänska medborgare och deras familjemedlemmar som redan var anställda på den spanska arbetsmarknaden eller som redan var registrerade som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen i Spanien den 22 juli 2011, dvs. den dag då Spanien anmälde de åtgärder som avses i skäl 1.
- (23) Principerna för begränsning av tillträdet till arbetsmarknaden enligt del 1 i bilaga VII till 2005 års anslutningsakt, såsom frysningsklausulen och principen om unionspreferens som nämns i punkt 14 del 1 i den bilagan, bör också respekteras.
- (24) Rätten för rumänska arbetstagares familjemedlemmar att ta anställning i Spanien bör i tillämpliga delar regleras av del 1 punkt 8 i bilaga VII till 2005 års anslutningsakt.
- (25) De begränsningar av rätten för rumänska medborgare och deras familjemedlemmar till tillträde till den spanska arbetsmarknaden som tillåts genom detta beslut är strikt inskränkta till tillämpningsområdet för detta beslut och får på intet sätt påverka andra rättigheter som rumänska medborgare och deras familjemedlemmar har enligt unionslagstiftningen.
- (26) För övervakningsändamål bör det fastställas en skyldighet att till kommissionen lämna närmare upplysningar om de åtgärder som Spanien vidtagit på grundval av detta beslut.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Spanien tillåts härmed att i enlighet med villkoren i artiklarna 2–4 i detta beslut till och med den 31 december 2013 upphäva tillämpningen av artiklarna 1–6 i förordning (EU) nr 492/2011 vad gäller rumänska medborgare.

Artikel 2

Utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som Spanien vidtog den 22 juli 2011 enligt punkt 7 tredje stycket i bilaga VII del 1 i 2005 års anslutningsakt ska detta beslut inte påverka rumänska medborgare och deras familjemedlemmar

— som var anställda i Spanien den 12 augusti 2011, eller

— som var registrerade som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen i Spanien den 12 augusti 2011.

Artikel 3

Tillämpningen av detta beslut ska i tillämpliga delar omfattas av villkoren för övergångsordningar i del 1 i bilaga VII till 2005 års anslutningsakt.

Artikel 4

Spanien ska vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att fortsätta att noga övervaka utvecklingen på arbetsmarknaden. Den ska förse kommissionen med kvartalsvisa statistiska uppgifter om utvecklingen på arbetsmarknaden efter näringsgren och yrke. Den första kvartalsrapporten ska överlämnas före den 31 mars 2013.

I händelse av betydande förändringar på arbetsmarknaden ska Spanien utan dröjsmål förse kommissionen och medlemstaterna med en uppdatering av de uppgifter som landet lämnat i samband med sin begäran om ett kommissionsbeslut och enligt vilka detta beslut har antagits.

Artikel 5

Detta beslut kan ändras eller upphävas, i synnerhet om de uppgifter som avses i artikel 4 och som ledde till att det antogs har förändrats eller om dess effekter visar sig vara mer restriktiva än vad som krävs med hänsyn till dess syfte.

Artikel 6

Spanien ska till kommissionen lämna närmare upplysningar om de åtgärder som landet vidtagit på grundval av detta beslut inom två månader efter mottagandet av beslutet.

Artikel 7

Detta beslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 20 december 2012.

På kommissionens vägnar

José Manuel BARROSO

Ordförande